

GUD KALLER PÅ JORDEN

Ånder som har all herredømme,
Datoogafolket påkaller dere.
Vi er døtre av et folk som verken kan gå mot øst eller vest.
Hvis vi går mot øst, til Mbugwe, vil vi bli spiddet.
Hvis vi går til Iraqfolket, blir vi utskjelt. De har alltid sett ned på oss.
Og til himmelen kan vi ikke gå, for vi vet ikke veien dit!

Datoogabønn¹

Jeg sitter i godstolen vår hjemme i Sandnes og leser om datoogafolket. Vi er blitt spurt om vi vil reise til Tanzania. Spurt om vi vil bringe evangeliet til en minoritetsgruppe som teller cirka 250 000 mennesker. Boka jeg leser griper meg, og bønnen over blir avgjørende for mitt ja.

For det er slett ikke enkelt å svare ja på spørsmålet om å gå til et, for oss, nytt land og nytt folk med evangeliet. Det ville være så mye enklere å fortsette tjenesten i Kenya og Pokot. Her har vi tilbrakt mange år av våre liv, og det er her guttene våre har vokst opp og gått på skole. Pokotspråket og kulturen har etter hvert glidd under huden på oss.

Men etter tre henvendelser og mange runder med oss selv og barna våre, svarer vi allikevel ja. Vi vet hvor veien til himmelen er. Ja, vi kjenner ham som er selve Veien. Det blir vanskelig å svare nei. Nå, en seksårsperiode og noen år senere, sitter vi tilbake med stor takk og glede over alt vi fikk være med på sammen med datoogafolket og den evangelisk-lutherske kirka i Tanzania.

For et land, og for et folk!

¹ Ukjent forfatter. Til norsk ved Astri Blystad.

Datoogafolket er i hovedsak et nomade- og kvegfolk. På den måten har de mange likhetstrekk med pokotfolket i Kenya. Ja, historien sier at de opprinnelig tilhører samme folkegruppe. De er niloter og utvandret fra Egypt under de store folkevandringene for mange hundre år tilbake. Det sies at under vandringen stoppet en stor gruppe i Kenya, mens andre vandret videre til Tanzania. Begge folkeslagene tilhører samme språkgruppe.

Misjonssambandet startet arbeid i Mbulu bispedømme alt i 1958. Da de kom inn til høylandet i Mbulu fant de i hovedsak flest datoogafolk, eller mangati som de tidligere ble kalt (mangati er masai og betyr den vonde). Tradisjonelt vil datoogafolket helst være for seg selv. De ønsker ikke utvikling eller modernisering velkommen. For dem er kuflokken det viktigste i livet og i husholdningen. De vil vandre rundt med sitt kveg slik de alltid har gjort. Barna trenger ikke skolegang, de skal allikevel giftes bort, eller passe kuflokken inn i neste slektsledd. Ved fødsel, sykdom og død tilkalles gudene. Folket går til fjellet Hanang, til gamle utvalgte trær eller til Bassotu-sjøen der de tilber og ofrer.

Da misjonen kom, følte folkegruppa seg truet, og mange flyttet ut fra området. Dette resulterte i at nye stammer flyttet inn og overtok datooga-folkets beitemarker. Det bor i dag allikevel mange datoogaer i utkantområdene i Mbulu, ute på slettene ved Hanangfjellet og ved Eyasisjøen. Men du finner dem også ved kysten av Tanzania, og på steder der de kan være trygge på at bil og utvikling ikke kan komme enkelt frem og nå dem.

Det var nettopp ved foten av Hanangfjellet, i den søvnige lille byen Katesh, at vi fikk vårt hjem.

Jeg vil sent glemme mitt første møte med Hanangfjellet. Vi kom kjørende med bilen full av flyttelass. Dagen hadde begynt tidlig, og det nærmet seg kveld. Vi kom veien via Mbulu og Dongobesh og videre ned mot Mangatisletta. Hanangfjellet kneiste mot oss i solnedgangen og minnet oss om løftene som er skrevet: Den Allmektige, Gud Herren, taler og kaller på jorden fra solens oppgang til dens nedgang (Salme 50). Gud kaller på jorden ...

det var faktisk derfor vi var her, fordi Herren kaller på folket og elsker dem.

Bare noen netter senere våknet jeg av summing og sang ute i natten. Vi undret oss på hva dette var. Natten var mørk og vi kunne ikke se noen ting, men føtter som småsprang og toner som ble nynet, bar bud om at en stor gruppe mennesker var på vei. Neste dag fikk vi høre at det var datoogakvinnene som var på vei opp fjellet for å be. Her oppe på fjellet har de sine gudstjenester, og de er sammen i flere dager mens de ber til «åndene i himmelrommet». De ber om helse, regn, avling, og de ber for de daglige behov. De vender seg til fjellet, for de vet ikke veien til himmelens Gud.

Jeg glemmer heller ikke mitt første møte med byen vår, Katesh. Vi kom i august, og tørkevindene hadde allerede satt inn. Det blåser kraftig i Katesh fra august og like til regnet kommer ved juletider. Vind virvler støv og skitt opp fra bakken og bærer det med seg overalt. Jeg hadde virkelig glemt at støv var så støvete. Det smatt inn over alt. Inni og utenpå bilen. Inni og utenfor husene. I øregangene og under koffertlokkene. Gikk du en spasertur, ble håret dekket av et tynt støvlag – fint som melis. Jeg skal ærlig innrømme at jeg hadde flere anfall av lengting disse første ukene i Katesh. Jeg ønsket meg langt bort fra støvet og skitten. Jeg lengtet etter barna mine og vennene våre, og hvor var det blitt av kallet?

Så rart det enn kan høres, kjenner jeg i dag på et stort savn etter alt dette. Byen ble etter hvert vår by. Fjellet ble etter hvert vårt fjell. Og folket ble etter hvert vårt folk.

Disse årene av våre liv rommer så mye. Jeg tenker på de mange landsbyene og stedene vi besøkte. Saltsjøene og de mange elvene vi måtte krysse. Kveldene rundt bålet, men også dager som var grå og tunge. Mest av alt tenker jeg på de mange menneskene vi lærte å kjenne. Kvinner og menn, barn og unge. Mennesker som fikk møte Jesus, og som nå kjenner veien til himmelen.

EN HØVDING HAR FLYTTET HJEM

Sommeren er på hell, og det regner. Kalenderen viser august 2006, vi er på vei ut til en ny periode i Afrika. En av guttene våre og min gamle far har kjørt oss til flyplassen. Vi har ikke pakket noen storbagasje denne gangen, men satser på at eiendelene våre som er pakket ned i tønner i Kenya, kan tjene oss også nå. Men vi har mange koffert, og vi er spent på om vi må betale for mange kilo overvekt i toll. Utrolig nok går vi gjennom skranken uten at det koster oss noe, og om bord på flyet senkes skuldrene. Vi skal tilbake til Afrika, men ikke til Kenya denne gangen. Vi er spurt om å reise til Tanzania, til datoogafolket.

Flyet tok oss allikevel til Kenya og Nairobi. Her ligger misjonens kontorer og den norske skolen. Her sto også de blå plasttønnene våre der mye av «våre liv» var pakket ned.

Noen dager etter landing i Nairobi fikk vi også et gjensyn med Pokot og stedene der vi hadde tilbrakt våre tidligere arbeidsår i Kenya. Vi kjørte den gamle kjente veien mot Vest-Pokot, krysset ekvator, humpet alle humpene, vi tok inn alle luktene, smakene og stedene, og kjente på gleden og lykken over å være tilbake.

Vi var også tilbake i Sekerr hvor vi tilbrakte seks år av vår tjeneste i Kenya. Vi var innom mange hytter og hjem, møtte mange mennesker og fikk opplysninger på både godt og vondt. Det ble mange kopper te, og mange høns ble lagt under kniven hos gjestfrie verter.

Vi la også veien om hytta til den tidligere profeten Lokrian. Vi fikk høre at han var veldig syk, og kona hans ønsket at vi skulle besøke dem. Jeg vil vel aldri glemme mine første møter med denne høvdingen. Han hadde skarpe øyne og smilte sjelden. Men hvis han så på meg, og hvis han smilte,

Illustrasjonsfoto

så forvandlet ansiktet seg. Blikket ble mildt og ansiktet lunt. Ikke så rent sjelden kalte han meg for barnet sitt. Jeg glemmer nok heller ikke så lett det julemøtet da profeten Lokrian tok imot Jesus.

Ja, jeg tror at de fleste av oss som var der, husker det godt. Første juledag 1987. Det var stormøte ute i distriktet. Vi er i Sostin, et varmt, tørt dalstrøk. Folk var kommet fra bygdene rundt, og det er stappfullt i skolehuset. En vanlig gudstjeneste bruker å vare lenge, men denne dagen er det julemøte og det betyr heldag i kirka. Folk har god tid. Fra nabobygdene bringes det frem hilsener. Flere kor synger, og det er rom for bønn. Det vitnes og syn- ges. Sola varmer, og svetten renner. Folk sitter tett i tett, og jeg beundrer møtekulturen. De er utrettelige!

Da reiser han seg, profeten Lokrian. Denne anerkjente og høyt respek- terte mannen. Han er ikke storvokst, men han bærer med seg en autoritet som gjør at folk viser respekt og ærbødighet når de møter ham. Alle kjen- ner profeten Lokrian fra fjellet. Å kalle ham trollmann vil ikke være riktig, men alle vet at han har sine «greier» som han bruker når folk kommer for å søke hjelp. «Greier» som tilhører den mørke, vonde verden.

Nå kommer han altså frem mot talerstolen. Han går med lette steg. Det blir ganske stille i skolehuset når han tar ordet. Med sitt skarpe blikk skuer han utover forsamlingen. Og med klar røst taler han, samtidig som han retter hendene mot himmelen: «I dag har jeg, Lokrian, sett at barnet som ble født julenatt ikke var noe alminnelig barn. Barnet som ble født var Gud selv. Han kom til oss og vil bo hos oss, bo hos meg ...»

Nei, vi vil ikke glemme dette julemøtet så lett. Barnet, han som kalles Under, var der sammen med oss. Han rørte ved Lokrian sitt hjerte og for- andret mannen. Jesus flyttet inn til Lokrian. Senere fortalte han at de gamle «greiene» ble kastet ut av huset. Huset ble rensset slik som hjertet hans var blitt rensset.

Nå i september 2006, var vi altså tilbake der Lokrian bor. Dessverre har han vært borte fra Jesus en kort stund, men han fant tilbake for noen år siden. Vi fikk høre at Lokrian, som nå var blitt en gammel mann, lå alvorlig

syk hjemme. Sammen med misjonærkollega Ingrid Næss gikk vi og be- søkte familien. Det var mye folk i hyttetunet, og familien var glad for å se oss. Sykdommen hadde satt sitt preg på Lokrian, det var sterkt å se denne høvdingeskikkelsen så avmagret. Han lå utenfor hytta si på et kuskinn. Et slitt tøykast skjulte den tynne kroppen, glimtet i øyet var borte, og han lå med øynene lukket. Vi samlet oss rundt ham. Noen av de kristne begynte å synge enkle sanger om Jesus. Deretter ba vi sammen.

Der og da, i september måned, fikk vi igjen oppleve julens under. Barnet som ble født, Jesus, var der sammen med oss. Han som kalles Under, Rådgi- ver, Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste ... han var der sammen med Lokrian. Jesus fulgte ham det siste stykket på veien. To dager senere fikk vi melding om at Lokrian var død. Nå er han hjemme hos Jesus.

Barnet som ble født julenatt var ikke et vanlig barn. Det var Gud. Han som har frelse og håp i seg. Det er derfor vi er tilbake i Afrika. For å fortelle om Underet og Fredsfyrsten Jesus. For å fortelle om Håpets Gud.